

in redelijkheid zullen worden vertegenwoordigd', d.w.z. uitgenodigd zouden worden, tot de 'Raad van Advies' toe te treden; voor die Raad zag hij vooral ook een taak bij het samenstellen van een tijdelijk parlement ('een groot deel des volks . . . is in meerderheid . . . stelling van oordeel dat wij *niet* 'terug naar 1940' moeten').

Het voorstel van van Heuven Goedhart, van Londen uit door middel van de vorming van een commissie van vijf de coördinatie der illegaliteit te versnellen, sprak zowel de koningin als Gerbrandy aan. Geen van beiden wist op dat moment waartoe de opdracht had geleid die in het telegram van 8 juni was neergelegd. Dat Bosch van Rosenthal voorzitter zou worden van de commissie (en wellicht dus ook van de te vormen Raad van Advies) viel bij de koningin evenwel niet in goede aarde. Voor een bespreking met Gerbrandy op de ochtend van 1 juli noteerde zij: 'Rapport *Blake*' (van Heuven Goedhart had voor zijn contact met de Engelse geheime dienst die hem in Spanje had moeten opvangen, de naam '*Blake*' gekregen) 'geeft m.a.w. situatie B.S. precies gelijk wij deze kennen. *Blake* [en] B.S. uit zelfde stad' (Utrecht) 'kan onderonsje zijn. Gezien uiteenlopend oordeel over B.S. zoude ik hem liever niet van hieruit als voorzitter aanwijzen. In ieder geval niet als voorzitter te vormen R. van Advies. Hij moet naar zijn oude functie terug, in deze kwaliteit' (commissaris der koningin) 'm.i. ongewenst als voorzitter.'¹

Bij die bespreking op 1 juli bracht Gerbrandy een door van Heuven Goedhart opgestelde concept-boodschap mee waarin de samenstelling van de commissie van vijf en haar taak werden aangegeven; of in dit concept ook stond dat Bosch als voorzitter zou optreden, weten wij niet, in elk geval kwam dit gegeven niet in de tekst² voor waarmee Gerbrandy, nu door van Heuven Goedhart vergezeld, zich naar het Bureau Inlichtingen spoedde. 'De stralende Gerbrandy vertelt', schreef van Houten die avond in zijn dagboek,

'hoe de tekst van het telegram er 'als koek' bij de koningin inging en is er zo trots als een pauw over. 'Dat haalt je de donder', denk ik bij mijzelf, 'het is precies wat de koningin sinds maanden gewild heeft!', maar ik zeg geen woord hardop. Verder kijkt hij v.H.G. met bewonderende ogen aan, klopt hem op de schouder en zegt tegen mij: 'Meneer van Houten, vindt u deze man niet reusachtig? Vroeger lukte niets - hij komt aan en ziedaar: nu is alles in orde!' '³

¹ Koningin Wilhelmina: 'Dagaantekeningen', 1 juli 1944. ² *Eng.*, dl. VII b, p. 33.

³ Ch. H. J. F. van Houten: 'Dagboek', 1 juli 1944.